

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 564. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm30762/facsimile.pdf (tilgået 03. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Side, saa rinder den dog af sig selv, jeg ved et hvortid, Men-
 neffens Børn i Sunde, og selv naar den længe har været for-
 dunklet, kommer den dog af sig selv omsider til Kræfter og
 underkuer Lagnen *)! Dette Syn for „Sandhedens“ Ue-
 magt og endelige Seier er nemlig Nøglen til Universal-
 Historien, og mellem de længe fordunklede Sandheder, som
 dog omsider af sig selv skal komme til Kræfter og nedslaae
 Lagnen, er det visseste Ingen af de Mindste, at den Romers-
 ske Dannelse og Oplysning var imod den Græske sent
 Nat med Dag, eller dog, hvad Livius som Historie-Skriver
 er mod Polyb: en epløben Skole-Dog, der gik Wind med
 sin „Skil“ mod en Mæster i Vidskab og Boglig Kunst!
 Mange Hærs-Stoetter satte Peloponeserne den store Urdede,
 som deres „Skots-Engel“ i de Dødes Rige **, men om de
 end ikke, ved at abøles med, havde tabt deres Værd, vilde de
 dog aldrig været at sammenligne med den „levende Hærs-Stoets“
 Polyb var for dem han nedslammede fra; thi hvad „Kiers-
 ne“ der man have været i Folke-Livet og Dannelsen der, hvore-
 den lærde Historie-Skriver og byde Tænkter var tillige en byg-
 tig Anfører, ærlig, klog og virksom Stats-Mand, det maa
 Man dog vel allerede slutte deraf, at, naar vi undtage Mo-
 ses, er der i hele Historien ikke en eneste Mand, han saa
 alle Sider kan sammenlignes med. Han er derfor ogsaa,
 med Undtagelse af Moses, den eneste Historie-Skriver, der
 er sammenlignet med sit Værk, som han kroner med sit Liv,
 og Riidnt Tidens Miltær forbød ham i Leveude at grunde
 noget Støtt, har det dog noget særdeles Dpfølsende at see en
 saadan Græker, i et underligt Haand om „Dustandelsen“, utræts-
 telig at arbejde paa en Forvandling af Fædrens Grav til et
 Sove-Kammer for de Døtte og et Studeres-Kammer for alle

*) Polyb (Brudstøkker) XIII. 3.

**) Polyb (Brudstøkker om Dgt) XXXI. Pausanias VIII. 9. 30.

de følgende Slægter, og uskionfomme maatte vi være i højeste Grad, om vi ikke ærbødig dvælede ved hans Minde, som saa kyndig og ventlig har ledt os og gennem de utægligste og viltsomme Egne i Tidens Historie.

Tredie Puniske Krig.

At Døden skal have en Kar sag, bekende selv De, der men, Livet ingen behøver, men at der til Døden, som til Lognen, kan gives mangfoldige Aarsager, som tit ei er værd at nævne, medens der til Livet, som til Sandheden, kun kan tænkes en eneste, høist mærkelig Aarsag, det er langt fra at lægges noksom paa Hjerte, Kiøbt Man, uden at have denne klare Erfarings-Sandhed fædig for Øie, er adels vilid i det store Levnets-Løb.

Medens derfor Livet hos Polyb gior Megalopolis til en Stor-Stad i Verdens-Historien, gior Døden i Kartago denne gamle Stadel-Stad for Verdens-Handelen og Meddelerske til Verdens-Ørønen saa ubetydelig, at vi snart kunde overseet dens Undergang, naar ikke det herskende Rom havde sat en i vore Dine utimelig Pris derpaa og ved en voldsom Forførmelse af den naturlige Død, fremkaldt et Kramp-Dræk, Man til alle Tider maa finde ligesaa mærk værdigt som grueltigt.

Vel har vi ingen Beskrivelse over den saakaldte tredie Puniske Krig eller rettere „Kartagos Forstyrrelse,“ uden af Alexanderens Apian, der levede omtrent tre hundrede Aar senere og var ingen Hærs-Mester; men Begreb-Stykkerne vi har af Polybs Beretning forstiller os om, at Apian for det Meste har udskrevet ham, som ikke blot var et Dien-Bidne men var tillige et Dræk for den anden „Afrikener,“ der fuldforde hvad den Første havde begyndt. Netop den sidste Omstændighed maatte imidlertid giøre os lidt mistroiske, dersom Fremstillingen var til Romernes Ære, men

